

DECIZIE

22 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului
Judecători

Galina Stratulat
Sveatoslav Moldovan, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Banca Comercială „Energbank” societate pe acțiuni, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „Rinax-TRV” împotriva Societății cu răspundere limitată „Sacolit-Com”, intervenient accesoriu Banca Comercială „Energbank” societate pe acțiuni cu privire la declararea nulității contractului de gaj, împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2016, prin care a fost respinsă cererea de explicare a deciziei Curții de Apel Cahul din 16 februarie 2015

c o n s t a t ă

La 11 aprilie 2014 SRL „Rinax-TRV” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Sacolit-Com”, intervenient accesoriu BC „Energbank” SA cu privire la declararea nulității contractului de gaj din 28 octombrie 2013 încheiat între SRL „Sacolit-Com” și BC „Energbank” SA.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 10 aprilie 2012 între SRL „Rinax-TRV” și SRL „Sacolit-Com” a fost încheiat contractul de investiție nr. 23, în temeiul căruia reclamantul s-a obligat să aloce în proprietatea pârâtului sume de bani, alte mijloace materiale etc., iar SRL „Sacolit-Com” s-a obligat să reîntoarcă investițiile în formă de producție agricolă, roada anului 2012. În vederea garantării executării contractului de investiție, a fost încheiat contractul de fidejusiune fără număr din 17 aprilie 2012, semnat între SRL „Rinax-TRV”, în calitate de creditor, și Țolov Andrei - în calitate de fidejuser.

În perioada anului 2012, fiind de bună-credință, reclamantul a alocat investiții de aproximativ 4000000 lei în baza contractului încheiat, însă la mijlocul anului 2013 SRL „Sacolit-Com” a început să încalce prevederile contractului și a înregistrat restanțe la plățile conform graficului, din care considerente SRL „Rinax-TRV” s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată de încasare în mod solidar de la SRL „Sacolit-Com” și Țolov Andrei a datoriei de 7533609,65 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Taraclia din 27 septembrie 2013, în vederea asigurării acțiunii, a fost aplicat sechestrul pe bunurile pârâtilor în sumă totală de

3399968,29 lei, iar la 27 septembrie 2013 executorul judecătoresc Constantiniuc Vladislav a intentat procedura de executare pe marginea cazului dat, fiind întocmit la 30 septembrie 2013 procesul-verbal de sechestr.

Indică că Țolov Andrei a refuzat de a semna și consemna careva obiecții la procesul - verbal de sechestr din 30 septembrie 2013, iar din numele SRL „Sacolit-Com”, în temeiul art. 44 al. (3) Codul de executare al Republicii Moldova, a declarat că bunurile agricole (recolta anului 2013) au fost gajate în favoarea BC „Energbank” SA.

Asupra grâului și rapiței (recolta anului 2014) la situația din 30 septembrie 2013 nu erau stabilite careva interdicții sau grevări, respectiv se aflau în circuitul civil.

Toate actele întocmite în procesul de executare au fost expediate în adresa debitorilor la 07 octombrie 2013 și recepționate contrasemnătură la 09 octombrie 2013. Respectiv, odată cu primirea încheierii din 30 septembrie 2013 de aplicare a sechestrului, care avea extindere și asupra roadei din anul 2013 și 2014, SRL „Sacolit-Com” nu-și mai putea realiza dreptul de a greva prin gaj convențional în favoarea terților bunurile ce se aflau la păstrarea societății. Mai mult ca atât, încheierea de aplicare a măsurii de asigurare din 30 septembrie 2013, inclusiv procesul-verbal de sechestr a bunurilor din aceeași dată, au rămas în vigoare prin neatacare.

Prin hotărârea Judecătorei Taraclia din 24 decembrie 2013, a fost admisă acțiunea reclamantului și dispusă încasarea în mod solidar de la debitorii SRL „Sacolit-Com” și Țolov Andrei a sumei de 4101539,16 lei.

Deoarece hotărârea judecătorească nu a fost contestată, a devenit irevocabilă din data de 24 ianuarie 2014. Drept urmare SRL „Rinax-TVR” s-a adresat la 27 februarie 2014 către notarul Țurcan Daniela cu un demers privind înregistrarea gajului legal. La aceeași dată, la orele 17.12, notarul a acceptat demersul și a efectuat înscrierea în Registrul bunurilor mobile asupra avizului de înregistrare a gajului legal nr. 218382 pe următoarele bunuri: rapiță de toamnă 137 ha din or. Taraclia pe conturul 324, nr. cadastral al terenului agricol de la 8701324110 până la 8701324184 în cantitate de 247 tone, valoarea gajului per tonă 5000 lei, iar valoarea totală a gajului – 1235000 lei; grâu de toamnă 40 ha din or. Taraclia pe conturul 326, nr. cadastral al terenului agricol de la 8701326032 până la 8701326054 în cantitate de 140 tone, valoarea gajului per tonă – 1900 lei, iar valoarea totală a gajului - 266000 lei; grâu de toamnă 120 ha din or. Taraclia pe conturul 328, nr. cadastral al terenului agricol de la 8701328066 până la 8701328145 în cantitate de 140 tone, valoarea gajului per tonă – 1900 lei, iar valoarea totală a gajului – 798000 lei. Deci, suma totală a gajului a constituit 2299000 lei.

La 01 martie 2014 reclamantul a expediat în adresa societății debitoare înștiințarea privind înregistrarea gajului legal, care a fost recepționată la 04 martie 2014, însă la 21 martie 2014 SRL „Rinax-TVR” a primit de la BC „Energbank” SA informația precum că ultima la 28 octombrie 2013 a încheiat contractul de gaj asupra aceluiași bunuri – viitoarea roadă a anului 2014.

Reclamantul invocă nulitatea absolută a contractului de gaj fără număr din 28 octombrie 2013 și confirmarea de înregistrare a gajului convențional nr. 210268 din 28 octombrie 2013, ora 12.39, deoarece la situația din acea dată exista procesul-verbal de

sechestrul din 30 septembrie 2013 emis de executorul judecătoresc Constantiniuc Vladislav, care a și constituit temeiul juridic al gajului legal din 27 februarie 2014.

În circumstanțele date, SRL „Sacolit-Com” nu era în drept de a greva prin gaj convențional în favoarea terților bunurile care anterior au fost sechestrate.

Cere reclamantului declararea nulității contractului de gaj fără număr din 28 octombrie 2013 încheiat între SRL „Sacolit-Com” și BC „Energbank” SA, cu radierea din Registrul gajului bunurilor mobile a înscrisurilor făcute în baza acestui contract de gaj.

Ulterior, la 13 iunie 2014, SRL „Rinax-TVR” a depus cerere de asigurare a acțiunii (f.d.74, vol. I), care a fost admisă prin încheierea Judecătoriei Taraclia din 13 iunie 2014, fiind aplicat sechestrul pe bunurile ce aparțin SRL „Sacolit-Com” (recolta cerealelor pe anul 2014) și anume: rapița de toamnă în cantitate de 137 ha, ce urmează a fi recoltată de pe terenurile cu numărul cadastral de la 8701324110 până la 8701324184, 8701324203, amplasate în raionul Taraclia, or. Taraclia; grâul de toamnă în cantitate de 395 ha, ce urmează a fi recoltat de pe terenurile cu numărul cadastral de la 8701321372 până la 8701321392, 8701326032 până la 8701326054, de la 8701327001 până la 8701327076, de la 8701328066 până la 8701328145, de la 8701108113 până la 8701108214 amplasate în raionul Taraclia, or. Taraclia; orz de toamnă în cantitate de 41 ha, ce urmează a fi recoltate de pe terenurile cu numărul cadastral de la 8701324055 până la 8701324061, de la 8701324050 până la 8701324054, de la 8701324022 până la 8701324027, 8701324204, amplasare în raionul Taraclia, or. Taraclia.

Nefiind de acord cu încheierea judecătorească, SRL „Sacolit-Com” și BC „Energbank” SA au contestat-o în ordine de recurs.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 25 iulie 2014, au fost admise recursurile declarate de SRL „Sacolit-Com” și BC „Energbank” SA, casată încheierea Judecătoriei Taraclia din 13 iunie 2014 și soluționată problema în fond, fiind respinsă cererea SRL „Rinax-TVR” de asigurare a acțiunii (f.d. 109, vol. I).

La 29 septembrie 2014 reclamantul a depus o cerere de extindere a pretențiilor privind declararea nulității contractului de gaj fără număr din 20 martie 2014 încheiat între SRL „Sacolit-Com” și BC „Energbank” SA, cu radierea din Registrul gajului bunurilor mobile a înscrisurilor făcute în baza acestuia; declararea nulității contractului de gaj fără număr din 15 mai 2014 încheiat între SRL „Sacolit-Com” și BC „Energbank” SA, cu radierea din Registrul bunurilor mobile a înscrisurilor făcute în baza contractului de gaj fără număr din 15 mai 2014 (f.d.150-151, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Taraclia din 30 septembrie 2014, reclamantul SRL „Rinax-TVR” a fost obligat de a achita taxa de stat și de a prezenta dovada de plată a acesteia la cererea privind extinderea pretențiilor (f.d.167, vol. I), iar prin încheierea din 20 noiembrie 2014 a fost restituită reclamantului cererea de extindere a pretențiilor în legătură cu neachitarea taxei de stat (f.d.192, vol. I).

În urma recursului declarat de către avocatul Pidghirnîi Radu, în interesele lui SRL „Rinax-TVR”, Curtea de Apel Cahul a pronunțat la 16 februarie 2015 decizia prin care a dispus admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Taraclia din 20

noiembrie 2014 și restituirea pricinii la rejudecare la faza primirii cererii de extindere a pretențiilor (f.d.242-245, vol. I).

La 14 octombrie 2016 BC „Energbank” SA a depus cerere cu privire la explicarea deciziei Curții de Ape Cahul din 16 februarie 2015 (f.d.4, vol. III), în motivarea căreia a indicat că prima instanță corect prin încheierea din 30 septembrie 2014 nu a dat curs cererii de extindere a pretențiilor pe motiv de neachitare a taxei de stat. SRL „Rinax-TVR” însă, fără a se conforma termenului legal, a contestat cu recurs încheierea Judecătorei Taraulia din 20 noiembrie 2014. Deși BC „Energbank” SA a invocat tardivitatea recursului declarat, Curtea de Apel Cahul prin decizia din 16 februarie 2015 a admis recursul formulat, a casat încheierea din 20 noiembrie 2014 și a dispus restituirea pricinii la faza de primire a cererii de extindere a pretențiilor, motivându-și soluția pe faptul că reclamantului nu i-a fost comunicat termenul, volumul și condițiile stabilite de instanță pentru achitarea taxei de stat.

Nu sunt întemeiate nici argumentele SRL „Rinax-TVR” precum că este ilegală impunerea cu taxă de stat a cerințelor suplimentare, de vreme ce acțiunea de bază nu a fost impusă cu o astfel de plată pecuniară, or art. 88 al. (2) CPC indică contrariul.

În afara ședințelor de judecată, prima instanță a admis cererea SRL „Rinax-TVR” de reclamare a probelor, iar BC „Energbank” SA a recepționat demersul instanței privind furnizarea informației, care de fapt nu se referă esența cauzei.

În circumstanțele date, Curtea de Apel Cahul urmează să explice băncii dacă este necesar și obligatoriu pentru prima instanță de a adopta careva acte judecătorești asupra fondului pricinii, în situația în care cauza a fost restituită abia la faza primirii cererii de extindere a pretențiilor; dacă urmează prima instanță să adopte o încheiere de nu dat curs a cererii de extindere a pretențiilor și să determine termenul, volumul și condițiile pentru achitarea taxei de stat; dacă urmează instanța să emită o încheiere de nu dat curs a acțiunii inițiale și să determine termenul, volumul și condițiile pentru achitarea taxei de stat; dacă a constatat și/sau reținut Curtea de Apel Cahul precum că recursul declarat de SRL „Rinax-TVR” este unul tardiv și dacă recurentul a prezentat motive ce ar justifica depășirea termenului legal de declarare a cererii de recurs; care au fost circumstanțele obiective ce au determinat instanța de recurs de a admite recursul formulat de SRL „Rinax-TVR”; s-a luat în considerație faptul că la ședința din 20 noiembrie 2014 a participat și reprezentantul SRL „Rinax-TVR”, care la aceeași dată a recepționat contrasemnătură încheierea de restituire a cererii de extindere a pretențiilor.

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2016, a fost respinsă cererea de explicare a deciziei Curții de Apel Cahul din 16 februarie 2015.

La 24 ianuarie 2017 BC „Energbank” SA a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2016, prin care a cerut admiterea recursului, casarea încheierii judecătorești, explicarea deciziei Curții de Apel Cahul din 16 februarie 2015 și restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că, încheierea contestată este una formală și superficială, deoarece nu conține careva motive și explicații relevante și pertinente în sprijinul concluziilor sale despre lipsa necesității de a-și explica hotărârea sa anterioară referitor la sensul, extinderea sau aplicarea ei, precum și despre necesitatea respingerii

cererii de explicare. În conținutul încheierii instanța a făcut referire la prevederile art. 19 al. (1) CPC, care însă nu este aplicabil la caz. Deci ca rezultat al nemotivării încheierii judecătorești, recurentului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Suplimentar a indicat că cererea de explicare a deciziei a fost examinată în lipsa reprezentantului BC „Energbank” SA, care la acea dată a fost în imposibilitate de a se prezenta pe motiv de boală. Or, deși instanța a fost înștiințată din timp despre acest fapt, din motive necunoscute a respins cererea de amânare a ședinței și a purces la examinarea în fond a cererii.

Conform art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

După cum denotă actele cauzei, Curtea de Apel Cahul la 22 decembrie 2016 a expediat în adresa părților copia încheierii din 09 decembrie 2016 (f.d.35, vol. III), care a fost recepționată de BC „Energbank” SA la 10 ianuarie 2017 (f.d. 42, vol. III). În circumstanțele date, Colegiul consideră că BC „Energbank” SA s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen, la 24 ianuarie 2017 (f.d.44, vol. III).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii recurate din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

La caz se constată că, prin decizia Curții de Apel Cahul din 16 februarie 2015, a fost admis recursul declarat de SRL „Rinax-TVR”, casată încheierea Judecătoria Taracia din 20 noiembrie 2014 și restituită pricina la rejudecare la faza primirii cererii de extindere a pretențiilor formulată de reclamantul SRL „Rinax-TVR”.

Asupra deciziei date BC „Energbank” SA a depus cerere de explicare prin prisma art. 251 CPC, care însă a fost respinsă prin încheierea Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2016.

În conformitate cu art. 251 alin. (1) CPC, dacă sunt necesare explicații referitor la sensul, extinderea sau aplicarea dispozitivului hotărârii sau dacă hotărârea cuprinde dispoziții contradictorii, instanța emitentă poate, la cererea participanților la proces sau a executorului judecătoresc, să dea explicații asupra dispozitivului ori să omită dispozițiile contradictorii fără a modifica cuprinsul hotărârii.

Prin prisma normei procedurale enunțate, Colegiul constată că cererea formulată este neîntemeiată, deoarece din conținutul deciziei din 16 februarie 2015 nu rezultă că sunt necesare explicații referitor la sensul, extinderea sau aplicarea dispozitivului sau că decizia ar cuprinde careva dispoziții contradictorii.

Din contra, din decizia dată rezultă clar motivele care au stat la baza adoptării unei atare soluții, iar constatările expuse sunt certe, exprese și clare, prin urmare nu lasă loc de interpretare.

Ba mai mult, instanța reține că prin cererea formulată BC „Energbank” SA de fapt pune în discuție corectitudinea concluziilor reflectate în decizia din 16 februarie 2015, fără a indica careva contradictorialități, și abordează întrebări ce țin de fondul cauzei, care însă nu se încadrează în exigențele instituite prin art. 251 CPC.

Reieșind din împuternicirile instanței la examinarea recursului împotriva încheierii, în caz de casare a actului de dispoziție contestat cu recurs, instanța ierarhic superioară se pronunță în partea motivată a deciziei asupra încălcărilor comise de instanțele inferioare și asupra actelor procedurale care sunt necesare de a fi efectuate la rejudecare. Or, măsurile date au fost respectate de către Curtea de Apel Cahul la adoptarea deciziei din 16 februarie 2015 asupra verificării legalității încheierii Judecătoriei Taraclia din 20 noiembrie 2014.

Nu sunt relevante argumentele recurentului precum că instanța a adoptat încheierea contestată în lipsa reprezentantului BC „Energbank” SA, în cazul în care art. 251 al. (3) CPC expres indică că neprezentarea participanților la proces nu împiedică explicarea hotărârii.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către BC „Energbank” SA și a menține încheierea Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2016, în cazul în care lipsesc careva temeuri de explicare a deciziei Curții de Apel Cahul din 16 februarie 2015.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către Banca Comercială „Energbank” societate pe acțiuni.

Se menține încheierea Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „Rinax-TV” împotriva Societății cu răspundere limitată „Sacolit-Com”, intervenient accesoriu Banca Comercială „Energbank” societate pe acțiuni cu privire la declararea nulității contractului de gaj.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului

Galina Stratulat

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Dumitru Mardari